

50 let evropskih pešpoti

Zgodovina in postopen razvoj pohodništva po evropskih pešpoteh sega v leto 1969, ko je bila v Nemčiji ustanovljena Evropska popotniška zveza (ERA, <http://www.era-ewv-ferp.com>). Danes to krovno organizacijo sestavlja 63 pohodniških organizacij iz 30 evropskih držav in štirih organizacij, ki so včlanjene kot zunanji opazovalci (dve iz Maroka, ena iz Izraela ter ena iz Združenih držav Amerike in Kanade), združujejo več kot 3 milijone članov.

Glavni moto prvega predsednika Evropske popotniške zveze dr. Georga Fahrbaacha, na ustanovitvi 19. oktobra 1969, v kraju Raichbergu je bil: »Odprimo meje, pojdimo drug do drugega peš, kajti le tako se bomo med seboj najbolje spoznali in naučili spoštovati in ceniti sočloveka!« Ta moto je kaj kmalu našel velik odziv v Evropi in širše. Tudi pri nas.

V Evropi je speljanih 12 E-poti. In skozi Slovenijo potekajo tri evropske pešpote E6, E7 in E12. Celotna pot E-6 poteka od Roskilda pri Köbenhauunu na Danskem do Kastava nad Reko. Odprta je bila 22. junija 1975 v Mariazellu v Avstriji. Slovenski del poti E6 je bil odprt 24. maja 1975 na Mašunu v okviru tedna gozdov in proslave stoletnice prvega gozdarskega društva na Slovenskem. Pobudo za ureditev te poti je dal inženir gozdarstva dr. Milan Ciglar po katerem se danes ta del poti tudi imenuje »Ciglarjeva pot od Drave do Jadrana«. Pot E7 sta na pobudo prof. J. Ciglarja in M. Kmecla trasirala in uredila dr. Boštjan Anko ter Zoran Naprudnik. Odprta je bila 12. septembra 1986 na Mačkovcu v počastitev Svetovnega kongresa Mednarodnega združenja gozdarsko-raziskovalnih organizacij (IUFRO) ob navzočnosti gozdarskih delavcev vseh celin in številnih pohodnikov. Danes nosi ime po Zoranu Naprudniku, zelo prizadavnemu družbenemu delavcu v športu in turizmu. E6 poteka zdaj od Baltika do Jadrana, rada pa bi segla, po kopnem, seveda, do Egejskega morja. Slovenski del E6 drži od mejnega prehoda Radelj na Hrvaško do Kastva. Po razpadu Jugoslavije so pot preusmerili do Strunjana. Dolga je okoli 350 kilometrov, z 39 žigi. E7 v Sloveniji sega od Robiča do Hodoša in poteka ravno v drugi smeri kot E6. Ko je imela še končnico YU, je držala do Sotle, leta

1995 pa so jo bistveno podaljšali vse do Mure in naprej na Goričko, tako da je zdaj dolga okoli 600 kilometrov, z 42 žigi. V celoti ji bo enkrat uspelo, da bo povezala Atlantik in Črno morje. V zahodnem delu ji manjka začetni del na Portugalskem, odsek skozi del Italije, na vzhodu pa nadaljevanje skozi Romunijo in Ukrajino. Evropska pešpot E 12 (Mediterska pešpot) v Sloveniji je bila odprta 10. 12. 2016 v Kopru. Pot poteka od stične točke z italijansko traso na »Poti zdravja – Parenzani« v Škofijah mimo Kopra in Strunjana ter Portoroža do Sečovelj in mejnega prehoda Sečovlje, kjer vstopita na hrvaško ozemlje. Pot je dolga nekaj manj kot 50 km in ima 3 kontrolne žige. Za pot potrebujemo dva do tri dni. Evropska pešpot E 12 prihaja iz Španije, Francije in Italije na slovensko in hrvaško jadransko obalo, Črno Goro, Grčijo in naprej v vzhodno Sredozemlje.

E6 in E7 se pri nas srečata nedaleč od medvedjih stopinj v Predgozdu, blizu Mačkovca in Sela pri Robu sredi prekrasnih gozdov. E6 in E12 pa svoje poti združita ob Jadranskem morju, v Strunjaju. Vse evropske pešpote v Sloveniji so označene z rdeče-rumenimi markacijami. Za evropske pešpote v Sloveniji skrbi Komisija za evropske pešpote v Sloveniji (KEUPS <https://eupoti.com/>), ki so jo ustanovile: Zavod za gozdove Slovenije, Planinska zveza Slovenije, Turistična zveza Slovenije, Zveza gozdarskih društev Slovenije.

Poslanstvo Komisije za evropske pešpote v Sloveniji je vključevanje v evropske tokove pohodništva, sodelovanje z Evropsko popotniško zvezo, koordiniranje Kluba popotnikov po evropskih pešpotih v Sloveniji (organiziranje vsakoletnega srečanja slovenskih pohodnikov po evropskih pešpotih), seznanjanje, uveljavljanje, širjenje in promocija ideje hoje in pohodništva – s tem pa prispevati k spoznavanju etnoloških, kulturnih in zgodovinskih zanimivosti Slovenije, razvoju podeželja, trženju v turizmu in njegovem razvoju, popularizaciji gozdov in zavedanju njihovega pomena. Skratka uveljaviti javni in državni interes za evropske pešpote, spodbujati varovanje narave, okolja in lastnine v naravnem okolju ter »sodelovati v medsebojnem spoznavanju ljudi v domovini in ljudi iz drugih držav zaradi sožitja, sporazumevanja in miru v svetu.

Slika 1: Kdor hodi po evropskih pešpoteh, je nekaj desetletij pred časom. (foto: J. Prah)

Slika 2: Veselje in sodelovanje na poti (foto: J. Prah)

Gozdarstvo v času in prostoru

In glavni moto:

»Kdor hodi, je vedno pred časom. Kdor hodi po evropskih pešpoteh, je nekaj desetletij pred časom. Kdor hodi po slovenskem delu dveh evropskih pešpoti, je že četrto stoletja pred časom. In ta čas je vedno zdaj!«

E-poti so temelj evropskih sprehajalnih poti. So poti na dolge razdalje, ki povezujejo tako državne kot regionalne pohodniške poti. Merijo skoraj 70 000 km. Omogočajo medkulturno doživetje prek meja. E-poti povezujejo ljudi in so poti miru, razumevanja in enotnosti.

E-poti povezujejo države od Severnega rta do Krete in od Atlantskega oceana do Karpatov in Črnega morja. Dogovorjeno je, da se generalno označujejo z enotno oznako: modri ščit z rumenimi zvezdami Evrope, na sredini je črka E in ustrežna številka E-poti.

Obstaja 12 e-poti, ki nosijo ime E1 do E12 in jih vzdržuje Evropska popotniška zveza.

12 E-poti

- E1 : 7.000 km Nordkapp (N) - Göteborg (S) - Aarhus (DK) - Konstanz (D) - Lugano (CH) - Genova (I) - Salerno (I)
- E2 : 4.850 km Inverness (GB) - Hoek v Holland (NL) - Antwerpen (B) - Echternach (L) - Chamonix (F) - Nice (F)
- E3 : 6.950 km Santiago (E) - Vézelay (F) - Echternach (L) - Fulda (D) - Zakopane (PL) - Ártánd (H) - Nesebăr (BG)
- E4 : 12.000 km Tarifa (E) - Grenoble (F) - St-Cergue (CH) - Budimpešta (H) - Beograd (SRB) - Sofija (BG) - Lanaca (CY)
- E5 : 2.900 km Pointe du Raz (F) - Fontainebleau (F) - Kreuzlingen (CH) - Bregenz (A) - Verona (I)
- E6 : 6.300 km Kilpisjärvi (FIN) - København (DK) - Goslar (D) - Koper (SLO) - Alexandropol (GR)

- E7 : 7.000 km El Hierro (E) - Lizboa (P) - Andora (AND) - Nice (F) - Ljubljana (SLO) - Nowi Sad (SRB)
- E8 : 4.500 km Dublin (IRL) - Hull (GB) - Hoek v Holland (NL) - Bonn (D) - Wien (A) - Brasov (RO) - Svilengrad (BG)
- E9 : 5.500 km Tarifa (E) - Lizboa (P) - Brest (F) - Hoek v Holland (NL) - Lübeck (D) - Gdansk (PL) - Talin (EST)
- E10 : 2.880 km Nuorgam (FIN) - Potsdam (D) - Praha (CZ) - Salzburg (A) - Bolzano (I)
- E11 : 2.070 km Scheveningen (NL) - Osnabrück (D) - Potsdam (D) - Poznań (PL) - Ogrodniki (PL)
- E12 : 1.800 km Tarifa (E) - Ceuta (E) - Barcelona (E) - Nica (F) - Genova (I) - Salerno (I) - Koper (SLO) - Poreč (CRO).

Evropske pešpoti se vzpostavljajo z namenom sodelovanja brez meja, vzpodbujanja boljšega razumevanja in spoštovanja okolja, njegovega varovanja, poznavanja evropske zgodovine in kulture, ohranjanja dediščine in spodbujanja načel trajnostnega razvoja. Vsaka organizacija članica zato na svojem ozemlju načrtuje in vzpostavi pot ter jo tudi vzdržuje in promovira.

In naj zaključimo s citatom zapisanim na obeležju, ki je bilo odkrito 12. septembra 1986 ob otvoritvi E7v Predgozdu:

»E – poti naj služijo razumevanju in sodelovanju med ljudmi in narodi.«

Evropopotniki se srečujemo vsako leto in v letu 2020 se bomo srečali 25. aprila na Dolenjskem.

Predsednik KEUPS:
Jože Prah

